

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 2. De incremento Humilitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

quemadmodum nocturnum tempus exegerit, quā
 alacritate divina persolverit: Et item qualiter
 instantem diem fructuose decurrat, sapienter in-
 stituat. Denique vespere contuendum, quomodo
 dies ipse defluxit, quid agendorum omissum, quid
 etiam committendorum commissum, quid profe-
 cerit, quantumque proficere potuerit, sed neglexit;
 atque advenienti se nocti præparet. Addit S. Bo-
 naventura in Regul. Novit. etiam ante men-
 sam debere præmitti Examen conscientie. Cum
 pulsatur, inquit, campanella ad mensam vel ad
 comedendum; stes in silentio, et examina te ip-
 sum, quomodo in Oratione vel lectione, vel in ser-
 vitus laborasti.

§. 2.

De incremento Humilitatis.

263. **C**ertum est, inquit Dionysius Carthusia-
 nus tract. de profess. monast. art. 1. quod
 Religiosa persona, quæ in charitatis sinceritate ac
 profectu non crescunt, substantialia vota inani-
 ter promiserunt. Porro in charitate non crescit,
 nec proficit, nisi qui in verâ Humilitate crescit.
 Quia non potest quis absque virtute Humilita-
 tis crescere in aliis tribus virtutibus, nempe in
 Paupertate Spiritus, Castitate & Obedientia;
 quæ necessaria sunt media ad proficiendum in
 charitate. Unde S. Chrysostomus homil. 35. in
 Genes. monet: Bonis operibus nostris humilita-
 tem quasi fundamentum substruamus; ut secure
 virtutes superstruere valeamus: Virtus enim
 non est, nisi conjunctam habeat Humilitatem.

Quia

Qui hoc fundamentum rectè jecerit, poterit, in
quantam voluerit altitudinem, structuram exci-
tare. Juxta S. Basilium *serm. de Abdicat. Animæ*
in virtute progressus, in humilitate progressus
est. S. Thomas Aquinas interrogatus quod es-
set signum spiritualis profectus, respondit:
Qui delectatur risu & dissolutione, qui appetit
honores, qui agrè fert vilem de se hominum opi-
nionem; talis etiamsi miracula faceret, non est
profectus. Deniq; S. Dorotheo teste *serm. 14.*
Omnis virtus ex humilitate gignitur, & cum
humilitate producit, & exercetur. Omnium
Sanctorum profectus atq; perfectio accessus qui-
dam est & progressus ad humilitatem. Debet igitur
Profectus non solum de virtute Humilitatis
in Novitiatu exercitâ nihil remittere; verum
etiam eandem magis in se firmare, profundius
radicare, & ad plures perfectioresq; illius actus
se extendere.

264. Hujusmodi autem imprimis est, si non
solum patienter feramus, sed etiam hilariter,
gaudenter, & cum animi *exultatione* accepte-
mus, atq; etiam cum ingenti *desiderio* & *avidi-*
tate expectemus, & summis votis exoptemus,
ut cum Christo habeamur despecti & novissimi
virorum, cum iniquis & sceleratis reputemur,
atq; etiam illis postponamur; nullo favore,
gratiâ, officio & servitio digni æstimemur;
tanquam fatui & stulti rideamur & illudamur;
omnia mala de nobis judicentur & dicantur
(absq; tamen culpâ nostrâ, & quantum sine
Dei offensâ fieri potest) ita ut ex animo gau-
deamus,

Qo

deamus,

deamus, si iisdem ignominiosis appellationibus afficiamur, quibus innocentissimus Dei Filius in hoc mundo non solum à plebe, sed etiam à Magistratu, Summis Sacerdotibus & scribis affectus fuit, quando eum vocitârunt & diffamârunt ut Hominem voracem & vini potatorem, insanum, peccatorem, Dæmoniacum, blasphemum, populi seductorem &c. Qui enim talia refugit, satis ostendit, quod non sit de Familiâ humilis Christi; qui *Matth. 10.* ait: *Si Patrem familias Beelzebub vocaverunt, quanto magis domesticos ejus? non est Discipulus super Magistrum, nec servus super Dominum suum. Sufficient Discipulo, ut sit sicut Magister ejus; & servo, sicut Dominus ejus.* Undè S. Bernardus *epist. 249.* *Non bonus est color, si quispiam sanctorum anxie suam abiectionem ferre videatur: de quo etiam non gaudere & non gloriari minus est à perfecto.* Et *serm. 16. in Cantic.* *Verus humilis vilis vult reputari, non humilis prædicari: gaudet contemptu sui.* Item B. Laurentius Justinianus apud Nicolaum Lancicium *opuscul. 8. de Humilit. c. 11.* *Non est tanta virtutis contemnere honores, quàm contemptum appetere. Plus est enim, ut malè affici negligas, quàm ut benè affici non cupias. Cæterum illud summa perfectionis, ut malè affici desideres. Imò effectus superbiæ est, si quis magis ambiat laudari; quàm despici; bonus haberi, quàm malus; Sicut ait idem B. Laurentius Justinianus *lib. de Humilit. c. 1.* *Experientiâ teste pauci reperiuntur numero, in comparatione cæterorum, qui saltem naturali exagitati impulsu præesse potius non ambiant.**

biant,
despici
ni exis
sunt su
sunt f
virtut
liabus

265
conseq
est, ut
ab aliis
prædic
qui for
tentur
irridea
Filio, c
ctissim
non,
nem,
lumnia
iniquis
abjectu
peribu
applau
rium c
ctation
pere b
S. Gre
aur e la
sibus
mum
nam g
contri

biant, quàm subesse, laudari magis appetant, quàm despici; atq; plus concupiscant ab hominibus boni existimari, quàm mali. Hæc procul dubio sunt superbia germina; hæc, inquam, elationis sunt filia, quæ nisi sedulâ coerceantur disciplinâ virtutum, ex quotidiano accrescunt usu & ex familiaribus spiritualibus efficiuntur matres.

265. Alius Humilitatis actus ex præcedente consequens & proficientibus maximè proprius est, ut in operibus suis aut dictis non quærant ab aliis suspici, laudari, magni æstimari, & deprecari; sed æquo lubentiq; animo ferant, si qui forsan gesta & dicta eorum malè interpretentur, carpant traducant, contemnant vel irrideant: Neq; enim meliores sunt ipso Dei Filio, qui ex operibus suis Divinissimis & perfectissimis sæpius & ferè communiter retulit non, laudem & applausum, sed contradictionem, vituperium, contemptum, irrisionem, calumniam & infamationem, sinistras opiniones, iniquissima judicia, & obrectationes. Nimis abjectus, vilis & terrenus est animus, qui in operibus suis aut sermonibus quærit gloriam & applausum hominis; aut propter unius vel plurium opinionem, censuram dicteria, & obrectationem dejicitur animo, tristatur, aut ab opere bono desistit. *Magna recordia est*, inquit S. Gregorius lib. 8. moral. c. 25. *laboriosa agere, & aure laudis inhiare; forti opere præceptis cælestibus inservire, sed terrena retributionis præmium quærere.* Nec potest negare, quod vanam gloriam captet & âmbiat, qui propterea contristatur, aut conturbatur & affligitur, vel

etiam indignatur, quia ejus opera & gesta ab aliis vituperantur aut parvipenduntur: si enim ea propter homines non fecisset, sed propter Deum, non curaret etiam hominum judicia & censuras; Sed his neglectis & contemptis vel dissimulatis, ad solius Dei respiceret approbationem; diceretq; cum Apostolo. 1. Corinth. 4. *Mihi pro minimo est, ut à vobis judicer.* Et Galat. 1. *An quæro hominibus placere? si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem.* Adde, quod impossibile moraliter sit, opera sua ita omni ex parte perficere, ut non aliquibus saltem displiceant. Sicut patet in Christo; de quo alii dicebant: *quia bonus est: alii autem dicebant, non, sed seducit turbas.* Aliqui conciones ejus laudabant, alii econtra dicebant auditoribus: *insanit: quid eum auditis?* Joan. 10. Aliqui clamabant: *benè omnia fecit.* Alii vero asseriebant: *Non est hic homo à Deo, qui Sabbathum non custodit.* Nos scimus, quia hic homo peccator est. Joann. 9. Quod si igitur ipsa Dei sapientia inter homines degens, & operans ea, quæ pater cœlestis injunxerat, ita ut, quæ placita sunt ei, faceret semper, nihilominus omnium hominum, etiam eorum, qui prudentes videri volebant, & ut tales habebantur, utpotè in dignitatibus constituti, iudicis & opinionibus non satisfacit; sed multorum sinistras interpretationes, censuras, obrectationes, calumnias & contradictiones passa est: Quomodo nos impetrare & procurare poterimus, ut opera & dicta nostra omnibus hominibus placeant?

etiam indignatur, quia ejus opera & gesta ab aliis vituperantur aut parvipenduntur: si enim ea propter homines non fecisset, sed propter Deum, non curaret etiam hominum judicia & censuras; Sed his neglectis & contemptis vel dissimulatis, ad solius Dei respiceret approbationem; diceretq; cum Apostolo. 1. Corinth. 4. *Mihi pro minimo est, ut à vobis judicer.* Et Galat. 1. *An quæro hominibus placere? si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem.* Adde, quod impossibile moraliter sit, opera sua ita omni ex parte perficere, ut non aliquibus saltem displiceant. Sicut patet in Christo; de quo alii dicebant: *quia bonus est: alii autem dicebant, non, sed seducit turbas.* Aliqui conciones ejus laudabant, alii econtra dicebant auditoribus: *insanit: quid eum auditis?* Joan. 10. Aliqui clamabant: *benè omnia fecit.* Alii vero asseriebant: *Non est hic homo à Deo, qui Sabbathum non custodit.* Nos scimus, quia hic homo peccator est. Joann. 9. Quod si igitur ipsa Dei sapientia inter homines degens, & operans ea, quæ pater cœlestis injunxerat, ita ut, quæ placita sunt ei, faceret semper, nihilominus omnium hominum, etiam eorum, qui prudentes videri volebant, & ut tales habebantur, utpotè in dignitatibus constituti, iudicis & opinionibus non satisfacit; sed multorum sinistras interpretationes, censuras, obrectationes, calumnias & contradictiones passa est: Quomodo nos impetrare & procurare poterimus, ut opera & dicta nostra omnibus hominibus placeant?

ceant, nullusq; illa carpat, vituperet, aut male interpretetur? Sufficiat ergo nobis, quod in iis, quæ præstanda nobis sunt, diligentiam moralein impenderit, & per ea Soli Deo place- re intenderit: de reliquo si obtrectator ali- quis contra nos insurrexerit; dicamus apud nosmetipsos: putasne tu miser homo, quod ta- le opus fecerim, ut tibi probaretur illud, & placeret? Erras: *propter te non capere; propter te non desinam.* Ita nos monet S. Basilii in *constitut. Monast. c. 11.* ut, dum aliquid in pub- lico coram hominibus peragimus, *conjectis in caelestem laudatorem oculis, neq; illorum laudes magnoperè curemus; neq; vituperatione ab eo ullo modo dimoveamur.*

266. Præterea ex eodem Humilitatis Actu, quo desideramus esse cum Christo despecti & Novissimi virorum in hoc mundo, sequitur eti- am, quod debeamus Honores, dignitates, præ- laturas, & officia splendida seu honorifica decli- nare (quantum salvâ obedientiâ & charitate possumus) & eligere abjecti esse in Domo Dei; imitantes in hoc Filium Dei, qui, *cum cognovisset, quia venturi essent, ut raperent eum, & fa- cerent eum Regem, fugit in montem ipse solus Joann. 6.* Maluitq; in hoc mundo degere in glo- rius, abjectus, & despectus; Sicut ait Isaias c. 53. *Vidimus eum despectum & novissimum vi- rorum.* Scilicet *Fabrum. Marc. 6.* Et *Fabri Fi- lium. Matth. 13.* *Cum iniquis reputatum. Marc. 15.* Quod enim virtute Humilitatis careat, qui prælationes & honorata officia quærit, vult-

que libentius præesse, quam subesse, testatur S. Basiliius *constitut. Monast. c. 31.* dicens: Is satis se à charitate Humilitateq; disjunctum declarat, qui primas desiderat. Et in *Regul. brevior. interrogat. 35.* dum ad quæstionem, ex quibus signis dignoscatur superbus, respondet: cognoscitur ex eo, si ea quærat, undè cæteris superior sit. Quàm autem indecens, probrosa, atq; etiam damnosa, & noxia sit hæc in Religiosis superbia, declarat idem S. Doctor in *constitut. Monast. c. 10.* his verbis: Inter Fratres principatum nullo modo appetere Monachus debet. Si quidem diabolica illa pestis est, & libidinis dominandi labes. Quæ res insigne est primæ illius Diaboli pravitatis indicium. Et sine dubio qui in huius vitii tempestate est, is eodem planè cum diabolo malo laborat. Qui autem ab eo captivi tenentur, eos invidios, contentiosos, insimulatores, impudentes, calumniatores, assentatores, veteratores, humiles ubi non convenit, illiberales, gloriosos sexcentis deniq; aliis hujuscemodi turbis refertos existere necesse est. Etenim qui est ejusmodi, is idoneis invidet, ac palàm traducit: quin erit sæpè numero, cum illorum etiam interitum exoptabit; quò videlicet sublati de medio, qui tales sunt, in deferendis muneribus necessario suffragia ad ipsum deveniant, Atq; ex hoc etiam aliud sequetur; quod iis, penes quos illa deferendi potestas erit, adulabitur &c. Item ibidem *c. 25.* Prorsus ab omni ambitione alienum habere animum Monachus debet. Nam si in hac vitâ laboribus ac rectè factis suis esse præmium vult, mi-

sera

sera
atern
verò
nes la
recipe
non a
tiusq;
ta glo
quide
certa
pensan
nus P
turius
summi
mihic
nus,
Salva
rursus
oportet
si hab
otium
tione p
rifi, se
tat, hu
Si sem
habet,
ad inf
sum h
simeq;
antem
rectè e
es, &
te dien

fera profectio illius mercedis conditio est, qui pro
 eternarum rerum jacturâ caducas paciscatur. Si
 verò secum decreverit, velle se in hac vitâ ago-
 nes laborum perferre, & eorum mercedem in cælo
 recipere; non modò honores ultrò ipse consecrari
 non debet, sed nè oblatos quidem admittere, po-
 tiusq; recusare, atq; rejiceret: nè consequentis vi-
 ta gloriam præsens honor imminuat: quando-
 quidem præsens vita universa laborum est atq;
 certaminum; contraq; futura in præmiis com-
 pensationibusq; posita est: quemadmodum Mag-
 nus Paulus de hac vita in aliam proximè migra-
 turus ait: Bonum certamen certavi, cursum con-
 summavi, fidem servavi: de reliquo reposita est
 mihi còrona justitiæ; quam reddet mihi Domi-
 nus, non hic, sed in illa die justus Judex. Item
 Salvator: in mundo hoc pressuram habetis. Et
 rursum idem Apostolus: per multas tribulationes
 oportet vos introire in regnum cælorum. Proinde
 si habes in animo, in futurum regnare; hic noli
 otium, noli honorem consecrari, caveat omni ra-
 tione pietatis cultor ne honores consecratur, ceter-
 isq; se præponi velit. Omnis enim qui seipsum exal-
 tat, humiliabitur; & qui se humiliat, exaltabitur.
 Si semet ipsum pietatis cultor in altum extulerit,
 habet, qui graviter & potenter illum affligat, &
 ad inferos usq; possit deprimere. Si contrà seip-
 sum humiliaverit; splendidissimè magnificentis-
 sineq; extolletur. Quippè cùm Deus humili-
 antem se in altum extollat. Expectato igitur
 rectè extollentem, ô Monache. Athleta enim
 es, & operarius Christi: pactus es cum eo, totam
 te diem certaturum, & diei totius æstum perla-
 tuorum:

turum: quid igitur diei opere nondum completo requiem consecraris? vesperam, vitæ huius finem operire; ut, cum Paterfamilias venerit mercedem tibi denumeret. Interim autem in postremo loco acquiesce; ut tunc primum adipiscere. Denique, *serm. de Abdicat.* Studiose operam dato, ut omnium novissimus sis, ac servus omnium. Se animo scire submittere, Christum est scire imitari; contra autem arrogantia efferrî, & insolentius se gerere, est Diabolo se similem facere. Christum tu imitare, non adversarium Christi. Noli in eo properare, ut Fratribus præsis.

267. Sanè qui accuratè considerat & expendit periculosissimam Prælatorum ac quorumvis Superiorum conditionem, & quàm multa in illis requirantur; is non prælaturas, sed laterbras quæret, & cum viris sanctis se abscondet; nè in publicum protrahatur. *Disciplina moderator sit, qui & propter vitæ ac morum probitatem, & reliquis in rebus moderationem, ipse cæteris antelatus sit;* Inquit S. Basilius *serm. 1. de Institut. Monachor.* In cuius vitam quicumque intueantur, omnium virtutum exemplar ante oculos propositum habeant. Cui vitæ conversatio moresq; ex moderatione incanuerint, ut quidquid ab eo dicatur, fiat vè, id cunctis fratribus pro lege ac Regulâ sit. Et *serm. 2. de Institut. Monachor.* Illud curandum est, ut qui omnium testimonio omnibus in rebus prudentiâ & gravitate, vitæq; sanctitate cæteris omnibus præstare iudicatus fuerit, hic deligatur, qui cæteris præsit, quo videlicet virtutis, quæ in ipso est, fructus pro-

miscu-

miscue in cunctos redundet. Quis autem nisi
remerarius & imprudens talem ac tantam vitæ
probitatem, moderationem morum, conversa-
tionis sanctitatem, & in rebus agendis pruden-
tiam arrogare & attribuere sibi audeat? Unde
duæ sunt causæ, propter quas Prælati Regulares
de salute suâ æternâ periclitari solent. *Prima*
est, quod is, qui ad Prælaturam evectus est, cum
in tali loco superiorem se non agnoscat, quan-
doq; putet, se jam ab exercitiis & functionibus
ordinariis, & ab observatione Regulæ ac statu-
torum esse exemptum; ac plus sibi jam licere.
Sic videmus nonnunquam, quod aliqui Prælati
lautius epulentur, & splendidius vestiantur,
quàm votum & ratio paupertatis promissæ per-
mittat; rarius ad chorum veniant; & imme-
mores professionis Religiosæ, per omnia sæcu-
laribus Prælati æquiparari velint. De quibus
conqueritur S. Bernardus in *Apolog. ad Guilielm.*
Abbat. dicens: Miror, unde inter Monachos tan-
ta intemperantia in comestationibus & potatio-
nibus, in vestimentis & lectisterniis, & equitatu-
ris, & construendis edificiis inolescere potuit?
Quis in principio, cum Ordo cæpit monasticus,
ad tantam crederet Monachos in ertiam deveni-
re? &c. quid hoc ignavia est, ô boni milites! sociis
in sanguine & cade versantibus, vos aut cibos di-
ligitis delicatos, aut somnos capitis matutinos; a-
liis inquam, nocte & die curâ pervigili festinan-
tibus redimere tempus, quoniam dies mali sunt,
vos econtrario & longas noctes dormitando con-
sumitis & dies fabulando ducitis otiosos. Sic Ma-

O o s

carine

carius vixit? Sic Basilius docuit? Sic Antonius instituit? Sic Patres in Aegypto conversati sunt. Sic denique Sancti, Odo, Majolus, Odilo, Hugo, quos se sui Ordinis Principes & Præceptores habere gloriantur, aut tenuerunt, aut teneri consueverunt? sed hi omnes quia Sancti fuerunt, à Sancto Apostolo non dissenserunt, qui nimirum ita loquitur: Habentes victum & vestitum, his contenti simus. Nobis autem est pro victu satietas, nec vestitum appetimus, sed ornatum: queritur ad induendum non quod utilius, sed quod subtilius invenitur. Quomodo lux mundi obtenebrata est? quomodo sal terra infatuatum est? quorum nobis vita via vita debuit esse, dum exemplum in suis actionibus ostendunt superbia, cæci facti sunt duces cæcorum &c. Quis autem finis sit vitæ tam licentiosæ Prælatorum, colligi potest ex eo, quod refert Boverius in *Annal. Capucin.* ad Annum Christi 1554. Cum Franciscus Astensis, secundus Capucinorum Generalis Puteolos proficisceretur, contingit, ut in itinere obvium sibi haberet spectabilem ex quodam Religioso Ordine equitatum; quem sequebatur Frater quidam Laicus pedester, ipsi Francisco benè notus. Quia verò præfatus Franciscus post salutationem à se impensam, nulla resalutationis signa sibi rependi cernebat; miratus, rogavit ex Fratre Laico, quinam essent hi equites, & quò tenderent? Cui Frater: Omnes isti, quos vidisti, vitæ sancti sunt, & Ordinis sui nuper Superiores: nunc autem iudicio Dei damnati, tendunt in infernum, me sequente vestigia ipsorum. Uti enim

enim ipsorum mihi gratiam conciliarem, veritus non fui, Regulas & observationes monasticas in ipsorum gratiam violare: ita non immerito ad aeternos ignes eos comitor, inter quæ verba eum toto equitatu videri desit. Vitæ igitur libertas, conversatio cum sæcularibus, luxus in victu & vestitu, negotiorum temporalium tractatio, & licentia multos jam Prælatos perdidit, & æternum damnavit; qui procul dubio salvati fuissent, si privatam in subjectione vitam duxissent. Multos novi, qui omni se tempore incluserunt, jejuniis consumpserunt; probabiles coram Deo inventi, quousq; solis esse licuit, suam curare; quietiam non exiguam partem singulis diebus suo philosophico profectui adjecerunt. Hi postquam in publicum progressi, multorum inscitias emendare debuerunt; vel in principio impares inventi sunt; vel demum abjecta suâ priori austeritate, sibi ipsis maxima damna, aliis vero omnino nihil contulerunt; inquit S. Chrysostomus lib. 3. de Sacerdot. c. 15. Vult quidem S. Basilii in Regul. fus. interrogat. 27. Quod Prælati suos debeat habere monitores, qui ipsum officii & obligationis suæ commonefaciant, si forte in aliquo delinquant; aut etiam si quæquam minus laudabilis orta suspicio sit de ipso; additq; quod admonitio hujusmodi vel officium commonendi pertinere debeat ad eos, qui cum ætate, tum prudentiâ in Societate reliquis præsent. Verum quia Prælati communiter ægrè admodum suscipiunt admonitionem ab inferiore factam; & non raro monitores suos tor-

vis

vis oculis aspiciunt, ac persequuntur: hinc est quod vix reperire sit aliquem; qui hoc monitoris officium obire velit.

268. Altera causa est, cur Prælati facile possint de salute suâ periclitari: quia ipse cum dignitate simul in se suscipit curam & onus respondendi supremo judici de salute & profectu suorum subditorum. *Ipsi pervigilant, & pervigilare debent, quasi rationem pro animabus vestris reddituri*; inquit Scriptura Hebræor. 13. Et Sapient. 6. *Judicium durissimum his, qui præsumunt, fiet. Exiguo enim conceditur misericordia: potentes autem potenter tormenta patientur.* Item Ezechiel. 3. *Fili hominis, speculatorem dedi te domui Israel &c. Impius in iniquitate suâ morietur; sanguinem autem ejus de manu tua requiram.* Scilicet facile quidem est gestare pedum, sed difficile reddere rationem; Inquit S. Adalbertus Polonorum Apostolus apud Abrahamum Bzovium ad annum Christi 1415. Unde S. Basiliius *serm. de Abdicat.* Noli in eo prope-rare, ut Fratribus præsis; nè alienorum peccatorum onere cervices aggraves tuas. Et in Regul. fus. interrogat. 24. *Si oculus ita se operuerit, ut nihil aspiciat; necessario ipse quoque cum reliquis membris interibit: Sic nihilo minus intelligendum est, non esse extra periculum, qui cætera præst, si negligenter se gerat: cum futurum sit, ut omnium ipse in iudicio causam sustineat.* Item interrogat 25. *Cui communis totius regende societatis data provincia est, is ita esse animo affectus debet, quasi qui intelligit, reddendam si-*

bi de

bi de unoquoque rationem: illudq; sibi persua-
dere, si de Fratribus aliquis in aliquod peccatum
inciderit, quem prius ipse de iudico Dei non præ-
monuerit; vel si jam lapsus, in eo perstiterit, ac
non rationem ipsam, quâ sanari possit, docuerit,
fore, ut sanguis ejus requiratur de manibus ip-
sius. Et infra: Necessario igitur ei pro totius
Fratrum Societatis animabus vigilandum est; &
que ad salutem cujusq; conducant, omnia sollici-
tè accuranda; ut qui de ipsis rationem sit red-
diturus. Item interrogat 29. Oportet Anti-
stitem ipsum illud sibi persuasum habere, se, nisi
ut debet, Fratris salutem in munere fungendo suo
consuluerit, gravissimas atq; inevitabiles pœnas
daturum: siquidem sanguis illius requiratur de
manibus ejus. Deniq; interrog. 30. Antistes
ipse neutiquam dignitate illa extolli debet: si-
quidem illud persuasum sibi habere debet, ut quò
præsit pluribus, hoc necesse sit, pluribus ut mi-
nistret. Ut igitur, qui sauciis multis ministrat,
& saniem d singulis eorum vulneribus abstergit,
& pro naturâ uniuscujusq; mali remedia ei adhi-
bet accommodata, munere illo neutiquam ad ani-
morum elationem uti consuevit, sed ad demissio-
nem potius & sollicitudinem ac majorem quandam
curam: multò magis is, cui totius Fratrum socie-
tatis sananda provincia est delegata, perindè ut
qui omnium minister sit, & rationem de uno-
quoq; illorum redditurus, sic secum agitare ani-
mo, & contendere anxie debet. Neq; enim Præ-
lato sufficit ad salutem consequendam, si in se
bonus sit, & proprium spiritum perfecit;
sed

sed præterea requiritur, ut eas in se qualitates & virtutes possideat, quæ necessariae sunt ad aliorum salutem & profectum in spiritu promovendum. Qui aliis præest, & peritissimus esse debet, & omni studio salutis proximorum consulere; & singulorum incessum, & gestus, & habitum considerare; & corrigendo quæ minus decora & convenientia videbuntur, ad optimum ea statum formamque redigere. Nihil quantumvis minimum, quod ad salutem spectet, est omittendum, quin Fratribus indicet; inquit S. Ephrem de vita spirituali. Et S. Basilii in Regul. sus. interrogat. 43. Si Christiana vita limes eo pertendit, ut Christum imitare juxta proportionem assumptæ ab eodem carnis, ex eo, quod ad vocationem cujusque pertinet: Sine dubio, quibus ea data provincia est, ut cæterorum duces sint, ii opera sua imbecillioris adhuc deducere ad Christi assimilationem debent, & eam re beatum Paulum imitari, sic dicentem: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Quibus autem virtutibus & qualitatibus potissimum ornatus esse debeat Antistes seu Prælati, subdit dicens: Convenit igitur, ut qui in conventu reliquis Fratribus præest, is præceptum illud Apostoli memoriâ teneat: Exemplum esto fidelium; vitamque suam exercendorum Domini mandatorum exemplum præbeat evidentissimum. Proinde primò ipsi observanda ea, quæ à Domino Nostro Jesu Christo tradita est submissionis animi & Humilitatis Regula: Si enim Dominus ministrare discipulis non erubuit, (Ego enim

enim i
minist
nostros
nos ex
suetud
tistitu
esse ips
inexper
suffera
sed im
mente
test, l
at. I
rum n
tet: r
tudine
eunde
dis p
prospi
rare
becilli
et a on
est, pe
vior
rum i
um, a
ad De
minis
Dei;
dicat
trin
grat a
ad Fr

enim in medio vestrum sum, inquit, sicut qui ministrat) quid est tandem, quo erga aequales nostros prestando illius imitationem assecutos nos existimare possimus? morum igitur mansuetudo, & Humilitas cordis, hæc præcipua Antistitis velut insignia sunt. Tum clementem esse ipsum oportet, & ejusmodi, qui per rerum inexperience in officio delinquentes, leniter sufferat; non tamen qui obtiescat ad peccata: sed immorigeros, ac detrectantes imperium, clementer toleret, & ipsis cum quantâ maximâ potest, lenitate moderationeq; medicinas adhibeat. Idoneum præterea, qui accommodata eorum morbis remedia comminiscatur & excogitet: non atrociter objurgantem, sed in mansuetudine monentem, clementerq; corripientem: eundemq; in rebus presentibus administrandis pervigilem & attentum; in futuris prospiciendis sagacem; talemq; qui & certare cum valentibus possit, & infirmorum imbecillitates portare: cujus cum dicta tum facta omnia ad illorum, quorum disciplina præest, perfectionem pertineant. Et in Regul. brevior. interrogat. 98. dividit Officium Prælatorum in duas partes, quarum una respiciat Deum, altera proximum; additq; quod in iis, quæ ad Deum spectant, gerere se debeat, tanquam minister sit Christi, & dispensator mysteriorum Dei; metuens, nè quid præter voluntatem Dei dicat, statuatur; aut aliquid alienum à Doctrinâ Domini judicat; aut contra eorum, quæ grata sunt Deo aliquid prætermittat. Quod vero ad Fratres pertinet, tanquam si nutrix sit, quæ fovet

ne

forveat Filios suos, cupidus tradendi unicuique ad gloriam Dei, & communem omnium utilitatem non solum Evangelium Dei, sed etiam animam suam Item interrogat. 113. Cum vir sapientissimus Salomon dixerit: Omnia tempus habent; intelligendum est, quod Humilitatis quoque, & potestatis exercenda, & reprehensionis, & exhortationis, & reticentia, & libertatis, & benignitatis, & severitatis, & (ut uno verbo dicam) omnium rerum suum est tempus; ut videlicet nunc adhibenda Humilitas sit, maxime quando mutui honores, mutuaque officia, & quae ad corpus pertinent ministeria obsequiaque tribui oportet: Nunc utendum potestate, quam dedit Dominus ad edificationem, non ad destructionem; quando videlicet libertatem tempus requirit: similiterque, quando exhortatione opus est, adhibenda lenitas; contraque ubi severitate, iusta indignatio, &c. Præclare Innocentius Papa III. in c. cum ad monasterium. 6 de statu Monachorum. & Canonic. Regul. Abbas quanto frequentius poterit, sit cum Fratribus in Conventu, Vigilem coram & diligentem sollicitudinem gerens de omnibus; ut de Officio sibi commissio dignam Deo possit reddere rationem: Cum offensam non solum propria, verum etiam aliena de suis manibus requiratur.

Cum igitur in Prælato tantus virtutum solidarum apparatus, tanta ubique vigilantia & circumscriptio, tanta sollicitudo & cura requiratur ad officium suum rite explendum, & ad salutem æternam in statu suo consequendam,

sup. si virum si sapientem, si sanctum, si pœnalē

penasq; inferni evitandas : merito Nebridius
in suo antiquario *epist.* 119. inter *summa Benefi-*
cia collocat, quod Prælaturas effugere potue-
rit. *Sapè, inquit, recordor Fratris mei Alipii,*
qui cùm aliquando periculum hoc evasissem, fa-
miliariter mihi dixit, in hoc à Deo me singulari-
ter amatum esse, Scilicet rara avis est ista; ait
S. Bernardus *epist.* 248. de bono utili; Præla-
to. Et quia meliores ac humiliores officium
tam periculosum suscipere refugiunt; hinc cul-
men Prælationis plerumq; accipiunt, qui in cha-
ritate Dei & proximi perfecti non sunt; inquit
S. Gregorius *lib.* 4. c. 5. in 1. Reg. 10. Et ille præ-
ponitur ovili Divino, qui nescit adhuc dominari
spiritui suo; uti conqueritur Nicolaus Papa
epist. 2. ad Michaelem Imperatorem. Unde præ-
fatus Nebridius: Si mores nostros & statuta
Patrum consero, non leviter à Prælaturis abhor-
reo. Non omnes Gualberti sunt, qui quod alios
docent, ipsi primi perfecte faciunt. Quis enu-
meret omnes leges, quæ pastoribus animarum à
Scripturâ Divinâ, Patribus & Conciliis posita
sunt? omnium harum exigetur ratio in iudicio
Dei. Periclitatur Prælatus aliorum exemplis;
periclitatur variis occasionibus; periclitatur fra-
gilitate naturæ; sed maximum periculum im-
minet ex reddendâ ratione tam pro suâ quàm
subditorum animabus. Cùm Cardinalis Ale-
xandrinus, Pii Pontificis V. Nepos morti vi-
cinus esset, ad circumstantes dixit: Quàm in
hac hora optarem, totam vitam meam in Reli-
gione meâ transegisse! sanè jam mallet, me to-
tam vitam

pp

tâ vitâ

tā vitā servīſſe coquo Menasterii mei, quam
 Cardinalem egisse; uti refert Cornelius à Lapi-
 de in c. 3. Apocal. Nullus dubito, quin plures
 etiam Prælati in exitu vitæ suæ jam optave-
 rint, & deinceps optaturi sint, nunquam ad
 tale officium pervenisse, sed omne tempus vitæ
 suæ in conventu transegisse, & personam sim-
 plicis Religiosi sustinuisse. Ad quod mihi per-
 suadendum non parum inter alia me movet,
 quod ex Antonio senense refert Copenstenius
 lib. 2. de Rosar. c. 16. apud Bzovium in Annal.
 ad Annum Christi 1380. his verbis: In Con-
 ventu Neapolitano Divi Dominici contigit, ut
 post Completorium refectionis locum ingredere-
 tur is, cui erat cura illius commissa. Qui mox
 in ingressu vidit illum Fratribus circumquaq;
 refertum, & illi cappas habebant indutas, & tan-
 quam hora foret collationis faciendæ, & tanquam
 illum expectarent, sedebant. Accurrit ille sine
 morâ ullâ ad Priorem, & istud illi aperit. Prior
 Fratrem delirum putat, vel somnia narrantem:
 attamen dum urgetur, vadit, videt & credit. Et il-
 le quoq; turbatur, remq; mox confert cum gra-
 vioribus & prudentioribus Monasterii Patribus.
 De horum consilio sacras vestes assumit, & sa-
 crum Christi Corpus deferendo toto Conventu
 commitante se illuc confert: & ad illum sermo-
 ne directo, honoratiore loco sedebat, eos adjurat
 ut aperiant, quinam sint? ad quid venerint?
 quidq; velint? Et ut adhuc respondeant, illis
 precipit in nomine illius Domini, quem gestabat
 in manibus. Ut autem Prior coram illis compa-
 ruit

ruit cum venerabili Sacramento illi omnes as-
surrexerunt quidem, & capita inclinarunt;
caputia tamen taliter demittentes, ut eum
minime viderent, & hoc facto iterum se-
derunt. Ita jussu Prioris, ut responderent
ad proposita, inclinarunt. Tandem qui inter
eos videbatur precipuus, respondens dixit:
Quod omnes ipsi fuerint ejusdem Ordinis Reli-
giosi, & pro majori parte Magistri, Priores, Su-
periores, Baccalaureis, Lectores, & aliis officiis
donati: & quod omnes damnationis sententiam
acceperint: quoniam ambitio multa, superbia,
invidia, & alia hujus generis vitia dignos eos
fecerint damnatione &c. Meretur autem hæc hi-
storia fidem indubitam ex eo, quod Scriptores
ejusdem sint viri non tantum fide dignissimi, sed
etiam ejusdem Ordinis membra & professi: Nam
Abraham Bzovius fuit ex Ordine Dominicano-
rum, & Historiam hanc refert de nonnullis
Dominicane Familie, aitq; eam accidisse an-
no circiter 1380. sub Urbano Papa VI. perse-
verasse verò memoriam istius rei in illo con-
ventu Neapolitano Divi Dominici per tradi-
tionem receptam ab antiquis. Currant igitur
ad Prælaturas, ad Prioratus, ad officia hono-
rifica & administrationes, qui salutem animæ
volunt periculo damnationis exponere: Nos
eligemus esse abjecti in domo Dei, & recum-
bere in novissimo loco, ac cum Christo esse de-
specti & novissimi virorum. *Isaia 23.* ut no-
bis post mortem in alterâ vitâ dicatur: *Ami-
ce, ascende superius!*